

RECENZIJAK HKŽBIH

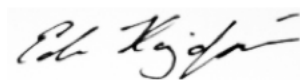
Historija kvir života u Bosni i Hercegovini je jedna zbilja posebna knjiga. Istraživački tim u organizaciji Sarajevskog otvorenog centra i pod uredništvom Damira Imamovića je godinama studiozno prikupljao građu koja govori o bosansko-hercegovačkim gej muškarcima, ženama, trans i interseksualnim osobama i drugima označenim kao drugačiji od heteroseksualne "norme."

Obim ispitivanja je veoma širok i impresivan, pogotovo s obzirom na rijetkost i neujednačenost izvora od srednjeg vijeka preko perioda osmanskog i austro-ugarskog carstva sve do modernih režima dvadesetog vijeka. Knjiga nam pruža uvid u narodne običaje, kaznene prakse, privatne priče, isječke iz raritetnih arhivskih spisa kao i razne rasprave o homoseksualnosti i drugim kvir fenomenima u bh. javnosti.

Rezultat tih iscrpnih istraživanja, međutim, nije samo puki registar LGBTIQ+ ili kvir pojava u historiji Bosne i Hercegovine. U prvom planu su životi, ili tačnije rečeno tragovi života na marginama bh. društva. Iz tog prvenstveno etičkog određenja proizlazi i metodološki pristup autora/ica (Damir Imamović, Matej Vrebac, Lejla Kalamujić, Amila Buturović i Nikolina Todotović) koji ne podređuju sakupljenu građu već razvijenim društveno-naučnim teorijama nego insistiraju na stručnoj analizi predstavljenih izvora i njihovog historijskog konteksta. Izvori se čitaju uz analizu; oni nisu tu kao usputna ilustracija nego kao integralni dio suočavanja sa prošlošću, davajući nam i implicitni povod za propitivanje bh. sadašnjice. Kroz ovu knjigu se suočavamo sa raznolikim sudbinama ljudi koji su odrastali, radili, krišom se voljeli i često bili surovo progonjeni na ovim prostorima zbog svoje seksualne i rodne orijentacije.

Ovo je rad u kojem se svako može barem donekle prepoznati. I tu leži jedan bitan aspekt velike vrijednosti ove knjige: da sa njom nadolazeće generacije u Bosni i Hercegovini mogu imati uvid u često prešućeni dio sopstvene prošlosti i time steći osnovu za promišljanje i građenje bolje budućnosti.

Stoga knjigu *Historija kvir života u Bosni i Hercegovini* iz sveg srca preporučujem za objavljivanje.

dr. Edin Hajdarpašić
Loyola University Chicago